

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej

Pomoc dla małoletnich narażonych na niebezpieczeństwo

Zalecenia dla osób sprawujących nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego

(opracowane przez grupę ds. wsparcia ofiar handlu ludźmi powołaną w ramach Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi przy Ministrze Spraw Wewnętrznych i Administracji)

1. Ryzyko handlu ludźmi

Małoletni będący pod opieką opiekuna tymczasowego może być także narażony na niebezpieczeństwo. Zagrożenia wynikające z tego niebezpieczeństwa mogą być rozumiane jako szeroko pojmowane wykorzystanie. Wykorzystanie może wpisywać się w wyzysk małoletniego m. in. w seks biznesie: prostytucji, pornografii czy w turystyce seksualnej, zmuszaniu do pracy, żebractwa, popełniania drobnych przestępstw czy w komercyjnej adopcji. Powyższe obszary mogą także stanowić handel ludźmi.

2. Zwróć uwagę na:

- o nieuzasadniony niepokój, wycofanie, lęk, agresja, brak współpracy w zachowaniu małoletniego;
- o objawy wskazujące na używanie substancji psychoaktywnych np.: nienaturalne podniecenie, pobudzenie, słowotok lub zupełnie przeciwne: znużenie, senność, letarg, upośledzenie komunikacji;
- o towarzyszący małoletniemu dorosły zdradza oznaki zaniepokojenia i/lub nerwowości;
- o kontrolowanie zachowania małoletniego przez jego opiekunów (np. małoletniemu nie pozwala się samodzielnie odpowiadać na pytania, opiekunowie odpowiadają za niego);
- o nie realizowanie przez małoletniego obowiązku szkolnego albo jego zaniedbywanie;
- o wykonywanie przez małoletniego pracy, w której mógł być wykorzystywany (ciężkie warunki, brak wynagrodzenia);
- o ślady na ciele małoletniego mogące świadczyć o tym, iż małoletni doznawał lub doznaje przemocy fizycznej;
- o wygląd wskazujący na zaniedbanie np. niedożywienie, brak higieny, symptomy chorobowe, widoczne osłabienie itp.;
- o posiadanie przez małoletniego telefonu lub innego narzędzia komunikacji lub jakiegokolwiek innej możliwości komunikowania się na odległość;
- o możliwość kontaktu z otoczeniem zewnętrznym np. np. z rodziną/osobami bliskimi w kraju pochodzenia oraz z rówieśnikami;
- o czy małoletni jest ubrany adekwatnie do wieku, wzrostu i postury oraz warunków atmosferycznych;
- o małoletni nie posiada własnego miejsca na rzeczy prywatne, w tym stałego miejsca do spania i wypoczynku;
- o relacja między małoletnim a opiekunami/członkami/bliskimi rodziny opiekunów wydaje się niezgodna z ogólnymi normami kulturowymi (odbiegająca od normy w relacji dziecko-opiekun, np. relacja romantyczna, relacja zależności (w obie strony)).

3. Co powinien zrobić pracownik:

- Postaraj się o spotkanie w przyjaznych warunkach (w przypadku podejrzenia co do zaistnienia okoliczności wykorzystania postaraj się o odrębne pomieszczenie do rozmowy);

- Zachowaj przyjazny i swobodny ton, postaraj się zbudować zaufanie małoletniego;
- Używaj języka zrozumiałego dla rozmówcy (np. stosownego do wieku, poziomu rozwoju), w przypadku braku porozumienia w języku polskim skontaktuj się z tel. 800 100 100;
- Zadawaj otwarte pytania, jedno po drugim, mów powoli i wyraźnie;
- Sprawdź, czy małoletni rozumiał, poproś by powiedział, co rozumiał;
- Podaj numer telefonu, pod którym małoletni może uzyskać pomoc i/lub przekazać małoletniemu materiały informacyjne;
- Nie konfrontuj małoletniego z opiekunami;
- Nie próbuj rozwiązywać problemu na własną rękę.

4. Skontaktuj się z ekspertem

- Krajowe Centrum Interwencyjno-Konsultacyjne dla Ofiar Handlu Ludźmi tel. 22 628 01 20
- Fundacja Przeciwno Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu LaStrada tel. 22 628 99 99
- Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę tel. 800 100 100
- Fundacja LightHouse tel. 881 22 33 33
- Najbliższa jednostka Policji
- Najbliższa jednostka Straży Granicznej
- Magnolia - (zgłaszanie dzieci zaginionych) <http://magnolia.org.ua/uk>, magnolia@magnolia.org.ua, tel. +38 0-800-50-40-42
- W przypadku bezpośredniego zagrożenia skontaktuj się z numerem alarmowym 112

UWAGA: Zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r., poz. 583) **nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego sprawuje ośrodek pomocy społecznej** lub centrum usług społecznych albo inna jednostka organizacyjna wskazana przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta właściwe ze względu na miejsce pobytu małoletniego, a powiatowe centrum pomocy rodzinie zapewnia wsparcie przy sprawowaniu tego nadzoru.

Pomoc małoletnim

Pomóż małoletnim narażonym na niebezpieczeństwo!

- 1 Krajowe Centrum Interwencyjno-Konsultacyjne dla Ofiar Handlu Ludźmi**
tel. 22 628 01 20
- 2 Fundacja Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu LaStrada**
tel. 22 628 99 99
- 3 Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę**
tel. 800 100 100
- 4 Fundacja LightHouse**
tel. 881 22 33 33
- 5 Magnolia - (zgłaszanie dzieci zaginionych)**
tel. +38 0-800-50-40-42

UWAGA

Zgodnie z art. 25 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r., poz. 583) nadzór nad realizacją praw i obowiązków opiekuna tymczasowego sprawuje ośrodek pomocy społecznej lub centrum usług społecznych albo inna jednostka organizacyjna wskazana przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta właściwe ze względu na miejsce pobytu małoletniego, a powiatowe centrum pomocy rodzinie zapewnia wsparcie przy sprawowaniu tego nadzoru.